

7.6.2017

DigiNYT-seurantaryhmä

Aika Ke 7.6.2017 klo 13.00–14.30

Paikka VM Mariankatu 9, nh. Jakovara

Osallistujat	Olli-Pekka Heinonen, pj. Anna-Maija Karjalainen Timo Laitinen Nina Nissilä	Mirjami Laitinen Riku Jylhänkangas Tommi Karttaavi Ville Peltola
	Tomi Hytönen, VM (esittelijä) Minna Saario, STM (esittelijä) Mikael Forss, Kela (vierailija) Vesa Lipponen, VM (vierailija)	Aleksi Kopponen, siht. Riikka Pellikka, siht.

1 Edellisen kokouksen muistio (27.4.)

Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio.

2 Maakunta- ja sote-uudistuksen tilannekatsaus

Alustukset: Tomi Hytönen, VM ja Minna Saario, STM

Tomi esitti maakuntauudistuksen yhteiset kansalliset päämäärät, jotka ovat:

- 1) toimivat maakunnat 1.1.2019
- 2) Uusi integroitu palvelujärjestelmä asiakkaan käytössä 2020-luvulla
- 3) Kustannustehokkaat vaikuttavat palvelut, vaikutus julkiseen talouteen 3 mrd.€

Keskusteluissa todettiin seuraavaa:

Yhteiset konseptit, yhteiset työkalut ja ICT ja yhteinen tuki ovat asioita, jotka halutaan maakuntien käyttöön käytettäväksi.

Maakunta- ja sote-uudistusten ryhmiä pyritään yhdistämään. Perustetaan taskforce-tyyppinen ryhmä valtiovarainministeriön tiloihin. Työn toteuttamiseksi VM ja STM perustavat yhteisiä salkkuja, jotka ovat:

- 1) Salkku 1: Kokonaisarkkitehtuuri
- 2) Salkku 2: ICT-palvelukeskustyhtiöt
- 3) Salkku 3: Tiedolla johtaminen
- 4) Salkku 4: Tietohallinnon ohjausmalli

Salkuilla pyritään seuraamaan ja hallitsemaan uudistusta. Hajallaan olevaa tekemistä on paljon. Jos maakunnat tekevät omasta näkökulmastaan ohjausjärjestelmät, voi kokonaisuudesta tulla haastava. Yhteensovittaminen ja riskienhallinta pitäisi tehdä yhteistyössä ja palasissa.

Todettiin että aikataulu on hankala. Aikaa kuluu eikä päätöksiä saada kunnolla aikaiseksi; päätöksentekomallin pitää muuttua. Esimerkiksi Kela ei voi tehdä mitään ennen kuin tiedetään, mitkä maakunnat lähtevät valinnanvapauspilottiin. Konkreettinen tarve tällä hetkellä on raha, josta ensi vuoden osalta ei ole näkyvyyttä. Esimerkiksi Kela odottaa muiden mukana päätöksiä ja rahaa, ja kun aika etenee niin sitä heikommaksi tilanne muuttuu. Pilottipäätös olisi pitänyt saada jo kuukausia sitten. Ongelmien kehittelijöitä riittää, mutta niiden ratkaiseminen vaatii työtä ja resursseja. Muutama VM:n ja STM:n virkamies eivät siihen yksin kykene.

Muistutettiin peruskolmiosta: aikataulu, rahoitus, scope. Jos kaksi ensimmäistä ovat tiukkoja, niin scopen pitäisi joustaa. Parlamentaarinen valmistelu tällä hetkellä jumiuttaa toimeenpanon jota ei ole organisoitu oikein, koska nyt odotetaan rahaa, poliittista linjaa tai jotain muuta. Jos resurssit odottavat syksyyn parlamentaarisia päätöksiä, asiat eivät etene.

Todetaan kolme kokonaisuutta:

- 1) Huoli siitä, että toimeenpanon resurssit myönteisestä kehityksestä huolimatta ovat varsin ohuet suhteessa edes vaiheittaiseen etenemiseen ja menestyksekkääseen toteuttamiseen
- 2) Tiedossa olevien henkilövaihdosten myötä pidetään huoli siitä, että toimeenpanon johtamismalli saadaan toimivaksi
- 3) Lainsäädännön eduskuntakäsittelyn pitkittymisestä johtuen huolehdittaisiin siitä, että 1.1.2019 liikkeellelähdön edellytyksiä voitaisiin ennakoita. Tämä voitaisiin viedä reformiministerityöryhmään. Tässä yhteydessä raha ja resursointi on tärkeä.

Sovittiin, että puheenjohtaja informoi ja tuo keskeisten johtavien vastuuvirkamiesten tietoon seurantaryhmässä esiin nousseet riskit ja huolet. Lisäksi erityisavustaja Vanhanen lupasi informoida ministeri Vehviläisen seurantaryhmän keskusteluista.

3 D9 – Digitalisaation tuki, toiminnan käynnistymisen tilannekatsaus

Alustus: Nina Nissilä, VK

Toiminnan käynnistys perustui osittain Valtiokonttorin Valmiina Digikiriin -selvitykseen.

Turvallisuusalueella noussut tarpeita esiin. Lisäksi on haluttu saatu asioita nopeasti liikkeelle kokeiluhengessä katsoen mikä toimii, mikä ei. Kärkihankkeiden kanssa on hieman isompaa aktiviteettia. STM:n alueella parhaillaan hahmotetaan keinoja auttaa. TEM Luvat ja valvonta – kärkihankkeessa on tunnistettu yhteneväisiä tarpeita muiden kokonaisuuksien kanssa.

Syksyllä isona teemana yhteistyöt STM:n ja SM:n kanssa. Lisäksi TEM:n Luvat ja valvonta. Tiimin työpanoksesta 80-90% keskittyvät näihin. Loput ovat yksittäisiä avunpyyntöjä, kuten tilaisuuksissa puhumista.

D9 voi olla avuksi erityisesti, kun hanke on vasta lähdössä liikkeelle. Silloin hyödynnetään muun muassa asiakaskokemuksen työmentelmiä, kuten palvelumuotoilua, joiden avulla tuodaan faktoja päätöksenteon tueksi.

Päätöksenteko tapahtuu aina vastuuvirastossa. D9 vain tukee päätöksentekoa.

D9 on tuotteistanut palvelunsa kolmeen palveluun:

- Herätys (puheenvuoro tai päivän mittainen työpaja)
- Kokeilu (muutaman päivän kokeilusta parin viikon sprinttiin, hackathon)
- Yhteistyö (pidempikestoinen, systemaattinen yhteistyö, johon voi sisältyä herätyksiä tai kokeiluja)

Tiimissä on seitsemän henkilöä. Lisäksi vuokratyövoimaa kilpailutetaan tueksi. Hienoa tähän mennessä on se, että ei ole tarvinnut pyytää töitä, vaan eri hallinnonalat ovat pyytäneet D9:n paikalle. Jokaiselta hallinnonalalta löytyy ihmisiä, jotka haluavat tehdä asioita uudella tavalla.

D9:n toiminta tullaan arvioimaan ulkopuolisen tahon toimesta. Nyt on pyydetty asiakkailta palautetta. Palaute on ollut oikein hyvää. Jokainen asiakaspalautteeseen vastannut halusi tehdä D9:n kanssa uudestaan yhteistyötä.

Keskustelussa todettiin, että D9 on kuin neuvolajärjestelmä Suomessa. Lisäksi todettiin, että D9:n tulee osoittaa kevään 2018 talousarviotyöhön mennessä edellytykset työn jatkumiselle ja rahoittamiselle vuodesta 2019 eteenpäin. Sen vuoksi mittarointi on tärkeää.

Lisäksi keskustelussa muistutettiin, että D9:llä ei ole varsinaista toimivaltaa, mikä on todennäköisesti lisännyt virastojen ja toimijoiden halukkuutta yhteistyöhön D9:n kanssa, kun yhteistyö perustuu vapaaehtoisuuteen. Lisäksi D9 tekee yhteistyötä kuntasektorin kanssa.

Todettiin katsaus tiedoksi.

4 Ekosysteemifoorumin tilannekatsaus

Alustus: Aleksi Kopponen, VM JulkICT

Aleksi esitteli ensimmäisen valokuvan ensimmäisestä kokouksesta 9.5., jossa agendana oli työn käynnistäminen ja painopisteistä sopiminen. Seuraavassa kokouksessa 20.6. on tarkoitus vahvistaa valitut alueet ja ottaa käyttöön uusi toimintatapa ekosysteemeissä. Syksyllä käynnistyy työpajat ekosysteemifoorumiin liittyen.

Työhön valitut painopisteet ovat:

- Kiinni työelämään elinikäisen oppimisen avulla
- Hyvinvointia koskevat tiedot hyödynnettävissä kansalaisen hyväksi (esimerkkinä sote-tiedot)
- Tieto liiketoiminnan ja tutkimuksen mahdollistajana (esimerkkinä sote-tietojen toissijainen hyödyntäminen)
- Liikenne palveluna, MaaS
- Älykäs kaupunki kansalaisille ja yrityksille (esimerkkinä Tampere)

Työn yhteydessä on luotu Ennakointikykyisen Suomen julistus:

Toimimme ihmisten ja yritysten hyväksi, kehitystä kiihdyttäen, kansainvälisesti ja yhdessä.

Samalla on tiivistetty toimenpiteet perustuen hallitukselle puoliväliriihessä esitettyyn työhön:

- 1) Toimintamme perustuu ihmisten elämäntapahtumille sekä yritysten liiketoimintatapahtumille
- 2) Toimimme kaikki sektorirajat ylittävänä yhteistyönä asiakkaiden hyväksi

- 3) Luomme eri sektoreiden toimijoille edellytyksiä tarttua uusiin mahdollisuuksiin
- 4) Tartumme oma-aloitteisesti haasteiden ratkaisemiseen
- 5) Tuemme toimijoiden kansainvälistymisessä ja tulossa Suomeen
- 6) Vaikutamme alueellisesti, EU:ssa ja globaalisti
- 7) Tunnistamme ja linjaamme yhteisistä asioista
- 8) Yhdistämme ja synnytämme tarvittavaa osaamista
- 9) Jaamme opit
- 10) Luomme yhteiset pelisäännöt

Ekosysteemifoorumin keskeisin tehtävä on tarttua oma-aloitteisesti haasteiden ratkaisemiseen.

Tuleva syksy koostuu ekosysteemifoorumin yhteydessä järjestettävistä ratkaisutyöpajoista, joista 15.8. on ensimmäinen ja se järjestetään Sitran, VNK:n, STM:n ja VM:n yhteistyönä.

Todettiin katsaus tiedoksi.

5 DigiNYT-seurantaryhmän loppuvuoden agenda ja sihteeristön rooli

Alustus: Aleksi Kopponen, VM JulkICT

Aleksi esitteli syksyn agendan rungon seuraavasti:

Ke 23.8. klo 9-11,

Aihe 1: Tieto liiketoiminnan ja tutkimuksen mahdollistajana (esimerkkinä sote-tietojen toissijainen hyödyntäminen)

Aihe 2: JTS-miljardi (Kuntien ja valtion digitalisaatio, 100 milj.€ kunnat, 100 milj.€ valtio)

To 28.9. klo 12-14

Aihe 1: Älykäs kaupunki kansalaisille ja yrityksille (esimerkkinä Tampere)

Aihe 2: Valtion digihankkeiden ohjauksen vahvistaminen + ensisijainen digitaalisuus

Ke 1.11. klo 9-11

Aihe 1: Liikenne palveluna, MaaS (verkostotyöpaja + ekosysteemifoorumi vasta 1/2018)

Aihe 2: Suomi maailman parhaaksi innovaatio- ja kokeiluympäristöksi vuoteen 2025 mennessä

Ti 28.11. klo 12-14

Aihe 1: Kiinni työelämään elinikäisen oppimisen avulla

Aihe 2: Tekoälyohjelma. Tavoite: Suomi on kärkimaa, joka kykenee soveltamaan tekoälyä nopeammin kuin kilpailijansa

To 14.12. klo 9-11

Aihe 1: Hyvinvointia koskevat tiedot hyödynnettävissä kansalaisen hyväksi (esimerkkinä sote-tiedot)

Aihe 2: SoteDigi-kehitysyhtiö luomaan tietojärjestelmiä asiakas- ja potilastiedolle

Syksyn aikana on tarkoitus valmistella DigiNYT-seurantaryhmän suositukset systeemiseen muutokseen. DigiNYT-sihteeristö valmistelee esityksen suhteessa valittuihin teemoihin ekosysteemifoorumissa ja hallituksen puoliväliriihen kirjauksissa. DigiNYT-seurantaryhmän rooli on tukea sihteeristön työn

etenemistä. Suositukset voidaan esitellä ministerille pidemmän aikavälin tavoitteina.

Keskustelussa todettiin tämän olevan yksi mekanismi viedä näkemyksiä tulevaisuuskatsaukseen ja siihen, mitä seuraavalla vaalikaudella tapahtuu.

Lisäksi ehdotettiin, ettei DigiNYT-seurantaryhmässä käsiteltäisi jo käsiteltyjä asioita, vaan jossain vaiheessa syksyä kerrottaisiin, mitä DigiNYT-ryhmän sparrauksille tapahtuu. Kun ryhmää asetettiin, yhdeksi tärkeimmistä tehtävistä oli nostaa punaisia lippuja, jos jokin asia ei etene. Lisäksi pyydettiin kertomaan, jos asioiden edistämisessä voisi jotenkin vaikuttaa omalta osalta. Lisäksi nostettiin esiin huoli, että DigiNYT-seurantaryhmän kokouksiin osallistuu aiempaa vähemmän väkeä. Ehdotettiin puheenjohtajan ”paimenkirjettä”.

Päätettiin tehdä DigiNYT-seurantaryhmän työn tueksi seuranta esiin nostettujen huolien etenemiseen.